

Motion till riksdagen 2012/13:So404

av **Hans Rothenberg och Finn Bengtsson (M)**

Vårdrelaterade tjänster

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vårdrelaterade tjänster.

Motivering

Inom sjukvården har man länge talat sig varm för den förebyggande vården och klart är att det finns stora samhällsvinster i att tidigt upptäcka och förhindra uppkomsten av sjukdomar. Även utifrån den enskildes perspektiv ser vi en trend som innebär ökat fokus på den egna hälsan. Många företag erbjuder sina anställda att gå på hälsokontroller på arbetsgivarens bekostnad och över en viss ålder uppmanas människor att regelbundet besöka sin läkare för bland annat provtagning. Den som utan läkares inblandning och på egen bekostnad vill besöka en provtagningsmottagning, även för tester som kan ses som rutinartade, stöter däremot på patrull.

Det finns många anledningar till att provtagning *bör* ske i samråd med läkare och på förekommen anledning. Läkaren kan hjälpa patienten att utvärdera provresultaten och sätta dem i ett sammanhang. Om ett resultat avviker på något sätt och eventuellt tyder på underliggande sjukdom är det viktigt att vården fångar upp detta. Det finns också en risk att en person som på egen hand beställer prover gör detta på grund av hypokondri eller läser in för mycket information i resultatet och oroar sig i onödan. Dock bör inget av dessa skäl utgöra formella hinder för någon att på eget bevåg försöka ta reda på mer om sin egen kropps- och hälsostatus. Att den enskilde ska skyddas från information för sitt eget bästa må vara en god tanke, men den bygger på en paternalistisk princip.

Det är oklart om den mottagning som tar emot en patient och låter denne själv ange vilka laborietester han eller hon vill beställa – och betala för – faktiskt bryter mot lagen. I praktiken kräver dock svenska mottagningar re-

Fel! Okänt namn på

miss från läkare. Den som av egen nyfikenhet exempelvis vill beställa ett avancerat kolesteroltest eller mäta någon hormonnivå måste ta sjukvårdens tid och resurser i anspråk.

I praktiken efterfrågas säkerligen den här typen av tjänster mycket sällan i nuläget, varför få berörs av de formella hinder som finns. Av utvecklingen i andra länder att döma – på många platser har även individuella gentester blivit populära – kommer dock efterfrågan på kunskap om den egna kroppen att öka på ett sätt som hamnar utanför den traditionella vårdens domäner. Självklart är dock ett viktigt krav även fortsättningsvis att den som utför testet ska ha ett avtal med en medicinskt ansvarig med legitimation inom ett yrke som är underställt Socialstyrelsens granskning. Patientsäkerheten måste alltid prioriteras.

Med bakgrund i det som framförts i motionen menar vi att regeringen bör överväga en översyn av det regelverk och den praxis som finns idag när det gäller vårdrelaterade tjänster.

Stockholm den 30 september 2012

Hans Rothenberg (M)

Finn Bengtsson (M)